

Képzés és Gyakorlat

Training & Practice

18. évfolyam, 2020/3–4. szám

Képzés és Gyakorlat

A Szent István Egyetem Kaposvári Campus Pedagógiai Kar és
a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karának
neveléstudományi folyóirata

18. évfolyam 2020/3–4. szám

Szerkesztőbizottság

Kissné Zsámboki Réka főszerkesztő

Szerkesztők:

Pásztor Enikő, Molnár Csilla

Kloiber Alexandra, Frang Gizella, Patyi Gábor;

Kitzinger Arianna angol nyelvi lektor

Szerkesztőbizottsági tagok:

Podráczky Judit, Varga László, Belovári Anita,

Kövérné Nagyházi Bernadette, Szombathelyiné Nyitrai Ágnes, Sántha Kálmán

Nemzetközi Tanácsadó Testület

Ambrusné Kéri Katalin, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Pécs, HU

Andrea M. Noel, State University of New York at New Paltz, USA

Bábosik István, Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár, HU

Horák Rita, Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka (Szerbia),

Tünde Szécsi, Florida Gulf Coast University, College of Education, Fort Myers, Florida, USA

Jaroslav Charchula, Jesuit University Ignatianum In Krakow, Faculty of Pedagogy Krakow, PO

Suzy Rosemond, KinderCare Learning Center, Stoneham, USA

Krzysztof Biel, Jesuit University Ignatianum in Krakow, Faculty of Education, Krakow, PO

Jolanta Karbowniczek, Jesuit University Ignatianum in Krakow, Faculty of Education, Krakow, PO

Maria Franciszka Szymańska, Jesuit University Ignatianum in Krakow, Faculty of Education, Krakow, PO

Abdülkadir Kabadayı, Necmettin Erbakan University, A.K. Faculty of Education, Konya, TR

Szerkesztőség

Kissné Zsámboki Réka főszerkesztő

Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar

Képzés és Gyakorlat Szerkesztősége

E-mail: kissne.zsamboki.reka@uni-sopron.hu

9400, Sopron, Ferenczy János u. 5.

Telefon: +36-99-518-930

Web: <http://trainingandpractice.hu>

Web-mester: Horváth Csaba

Felelős kiadó: Varga László dékán

A közlési feltételeket

a <http://trainingandpractice.hu> honlapon olvashatják szerzőink.

Képzés és Gyakorlat

Training and Practice

18. évfolyam, 2020/3-4. szám

Volume 18, 2020 Issue 3-4.

FODOR VIRÁG¹**A győri és Győr környéki kisgyermekes szülők érdeklődése
a neuropedagógia iránt²**

A neuropedagógia az egyik, ha talán nem a legfontosabb állomása lehet a pedagógia jelenkori történetének, hiszen ez a gyermekközpontú tudomány a legújabb agykutatási eredményekre építve igyekszik a pedagógiai gyakorlatot formálni, segítve ezzel a nevelőket és a nevelteket egyaránt. 315 fő részvételével zajló online empirikus kutatásomban igyekeztem feltárni a kisgyermekes szülők előismereteit, attitűdjét eme kibontakozó paradigma irányába. Többségük nagyon pozitívan fejezte ki érdeklődését, igényt mutatva a további ismeretekre vonatkozóan. Jelentős részük beiratná gyermekét ilyen irányultságú intézménybe, foglalkozásra. Véleményem szerint a nyitottság egyértelműen adott, így érdemes lenne a „szülők nyelvére” lefordítani a tudományos ismereteket, hogy a neuropedagógia minden nevelésben részt vevő számára elérhető, könnyen értelmezhető, a mindennapokba integrálható legyen.

A gyermeki elme az agykutatások tükrében

Egy kisgyermek már a méhen belüli időszak alatt figyel a külvilágot, hallgatja, mi történik körülötte, megjegyzi az anya hangját, érzékeli a simogatást és a különböző belső-, külső ingereket, amelyek alapján elképzeléseket kezd kialakítani. Születése pillanatától még intenzívebben gyűjti be a tapasztalatokat, alkotja, formálja világmodelljét, „naiv elméleteket” gyárt, amivel magyarázza a körülötte zajló folyamatokat. Kutatások szerint már a pár napos újszülött jól kimutatható képességekkel, tudással rendelkezik. Önálló értelmezéseket alkot, következtetéseket von le, képes az előrejelzése, bizonyos cselekvések irányítására (Pálvölgyi, 2014; Nahalka, 2002; Varga–Detre–Farnady-Landerl, 2015).

Annak ellenére, hogy a gyermeki agy tömege négyszer kisebb, mint a felnőtté, egy újszülött már rendelkezik majdnem az összes neuronnal, amit az élete során használni fog. Születéskor egy idegsejt körülbelül 2.500 szinapszissal, azaz a sejtek közötti összekapcsolódással, két éves korra hozzávetőlegesen 15.000-rel rendelkezik. Az óvodába lépés időszakára a központi idegrendszer struktúrája majdnem teljesen kialakul, elméje két és félszer aktívabb egy felnőtt emberéhez viszonyítva. Körülbelül 1.000 trillió szinapszis keletkezik, ami 700 új kapcsolat lenne másodpercenként, ha egyenletesen lenne elosztva. Bár a neurális hálózat rendkívül fejlett,

¹ Soproni Egyetem, Benedek Elek Pedagógiai Kar, Neveléstudományi MA szakos hallgató; virag94@gmail.com

² Jelen publikáció az „EFOP-3.6.1-16-2016-00018 – A felsőoktatási rendszer K+F+I szerepvállalásának növelése intelligens szakosodás által Sopronban és Szombathelyen” című projekt támogatásával valósult meg.

a nem használt szinapszisok elpusztulnak. Csak azok maradnak meg tartósan, amelyeket rendszeresen használunk. A lehetőségek korszaka, ahol az elme intenzív aktivitást és fejlődést mutat hozzávetőlegesen nyolcéves korig tart. Így az eddig szerzett tapasztalatok, ingerek, szociális kapcsolatok, emóciók életre szóló jelentőséggel bírnak, befolyásolják az agy huzalozottságát, ami meghatározza a tanulást. Ezért is jelentős a szülők, nagyszülők, kisgyermeknevelők, óvodapedagógusok, alsós tanítók szerepe. Az eddig elszenvedett testi, lelki hiányokat később nehéz pótolni, ám idejében megfelelően formálni, segíteni sokkal hatékonyabban, eredményesebben lehet (Detre, 2015; Kissné Zsámboki és Farnady-Landerl, 2018; Nahalka, 2002; Schiller, 2010; Varga, 2015; Varga–Detre–Farnady-Landerl, 2015).

A világmodell, mint egy folyamatosan változó, fejlődő belső értelmezési rendszer a további tapasztalatoknak a szervezője, feldolgozója, rendszerbe foglalója. A kívülről érkező információkat az előzetes tudásunk által formált saját belső szűrőn keresztül értelmezi, ütközteti a meglévő ismeretekkel, majd összehangolja a kettőt. Ennek hatására erősödhet, bővílhet, gazdagodhat, ám meg is változhat világmodellünk, amit konceptuális váltásnak, azaz fogalmi váltásnak nevezünk. Az utóbbi egy minőségi, tartós és több módon alkalmazható tudást jelent (Pálvölgyi, 2014; Nahalka, 2002). Tehát a gyermeki agy alapjáraton véve fejlődésközpontú. Amennyiben megkapja a kellő ingereket, komplex tevékenységekre van ösztönözve, akkor interaktívan létrehozza magának a tudást. A tapasztalatszerzés formálja az agyi áramköröket, ugyanakkor a gyakorlás velősíti az idegpályákat, ami meghatározó ennél az aktív, alkotó folyamatnál. Természetesen a szervezetünk egy összetett, bonyolult rendszer, így komplexen kell értelmezni a működését. Tehát az intellektuális- és motorikus képességeink, kognitív stratégiáink és struktúráink, érzelmi és akarati beállítódásunk, valamint a biológiai érésünk szintén befolyásolja a tanulási lehetőségeinket (Farnady-Landerl, 2015; Nahalka, 2002).

A konstruktivista pedagógia és a kisgyermekkorai neuropedagógia

Az előző alfejezetben tárgyalt téma a konstruktív pedagógia alapja. Képviselői feladatuknak érzik, hogy elősegítsék a gyermekek világmodelljének alakulását, támogassák a konceptuális váltások létrejöttét megfelelő módszerekkel és eszközökkel, az aktuális pedagógiai célok szerint. Ezt szem előtt tartva tervezik meg a nevelési, oktatási folyamatokat, ciklikus jelleggel. Első lépéseként feltérképezik és megkísérlik megérteni minden egyes gyermek világmodelljét. Hozzá igazítva készítenek cselekvési tervet, programot, átgondolják a nevelési hatásokat, módszereket, eszközöket. A megvalósítás közben folyamatosan módosítanak, korrigálnak a tervben, ameddig el nem érik a kívánt hatást. A neurokonstruktivizmus képviselői pedig ennél is

tovább mennek és összekapcsolják a gyermeki fejlődést a neurális fejlődéssel. Ezen elméleti háttérre építve megy még egy lépcsőfokkal tovább a neuropedagógia (Pálvölgyi, 2014; Nahalka, 2002; Varga–Farnady-Landerl, 2018).

A neuro- szótag az idegekkel kapcsolatosat jelent, amely a neuron szóból, azaz az idegsejt-ből ered. A pedagógia pedig irányító ráhatást, módszeres, tudatos segítséget fejez ki. A pedagógus szóból származik, eredendően a paisz, paidosz (gyerek) + agosz (vezető) szavakból tevődik össze. Tehát a neuropedagógia az idegrendszeri alapjait vizsgálja annak, hogyan érdemes a gyermekeket segíteni, vezetni megismerési, fejlődési folyamataikban. Egy új, interdiszciplináris tudományként kezd kibontakozni, több szakágat, tudományágot fog össze. Különböző kutatócsoportokban gyermekneurológus, neveléstudományi kutató, pszichológus- és pedagógus szakember keresi együttes erővel az új neurotudományos felismerések pedagógiai hasznosításának lehetőségeit, a gyermekkori agykutatás eredményeire, a neurológia elméletére, valamint a kisgyermekkor pedagógiájának tudományára támaszkodva. Vizsgálódásaik középpontjában a gyermeki elme és annak a fejlődése áll, a külső és belső kölcsönhatások rendszerében értelmezve. Az eredményeket a gyakorlatba ültető módszertárral, pedagógiai eljárásokkal, jó gyakorlatokkal kívánják segíteni a pedagógusokat, hogy megfelelő ismereteik és korszerű módszereik legyenek a tanulási folyamatok optimális támogatásához. Kutatói hangsúlyozzák a pedagógiai gyakorlat átvizsgálásának és újra gondolásának szükségességét az egész nevelés-oktatás ügyet tekintve (Farnady-Landerl, 2015; Kulcsár, 2009; Varga, 2015; Varga–Farnady-Landerl, 2018).

A neuropedagógusok a tudományos eredményekre támaszkodva tervezik a mindennapos munkájukat. Célzottan, játékosan, mozgásos feladatokkal, komplex tevékenységekkel segítik elő az idegrendszer fejlődését. Ezen kívül lelki támaszt nyújtanak, tanácsokat adnak a szülőknek és a nevelés valamennyi résztvevőjének (Detre, 2015; Farnady-Landerl, 2015; Kulcsár, 2009; Varga–Farnady-Landerl, 2018). A neuropedagógiai alapelveket használó pedagógusok nagyobb hangsúlyt fektetnek a gyerekek életkori sajátosságaira, előtérbe helyezve a hétköznapiakban is hasznos ismereteket. Konstruktivista szemléletűek, nagy jelentőséget tulajdonítanak a mozgásnak, a minél több érzékszervre ható cselekvésnek, aktív tapasztalatszerzésnek, így támogatva a fejlődést. Fontos számukra a gyermekkel kialakított pozitív kapcsolat, a biztonságos, szeretetteljes légkör. Kellő módszereket választanak és időt hagynak a tartós ismeretszerzésre, a tudás elmélyítésére. Az IQ, azaz az értelmi fejlettség, az EQ azaz az érzelmi intelligencia, és az SQ, vagyis a szociális intelligencia fejlődésének elősegítését egyaránt fontosnak tartják (Kulcsár, 2009; Varga, 2015).

Komplex fejlesztőpedagógia a néphagyományok tükrében, neuropedagógia-szemléletű aspektusból

Kutatásom ötletét Detre Zsuzsa 2015-ös munkája adta. Bár írok a neuropedagógia-szemléletű, a néphagyományok elemeit aktívan felhasználó komplex fejlesztési lehetőségeket kiaknázó Anna néniről, ám jelentősége jelen esetben csupán szemléltetése annak, hogy a neuropedagógia elveit bármely pedagógus használhatja a saját szakterületén, miközben ötleteit, erőseit is kibontakoztathatja. Személyes vonzódásom és azon kutatásaim alapján választottam ezt a területet, miszerint szimultán hatásával egyszerre több agyi területet mozgósít, komplexen segítve a gyermek fejlődését.

A kutatás célja, mintája, módszere, eszközei

Kérdőíves vizsgálatom céljául tűztem ki, hogy megismerjem, milyen attitűddel fordulnának a neuropedagógia irányába azok a győri, Győr környéki szülők, akiknek 10 éves, vagy annál fiatalabb gyermekük van. Alkalmazott empirikus kutatásom adatgyűjtéséhez a kvantitatív kutatási metodikákat használva egy kérdőíves primer kutatást készítettem, melyet 5 pedagóguson és 5 szülőn teszteltem le. A segítségükkel apró finomításokat tettem, majd elektronikus úton kiküldtem a célcsoportomnak a félkérésemet a Facebook csoportok könnyű elérhetőségéből és magas aktivitási rátájából adódó lehetőségeket kihasználva. Kutatásomat reprezentatívnak gondolom, 315 kitöltő tisztelt meg a válaszaival. 20 kérdést tettem fel, melyek között zárt, nyitott, félig zárt és értékelési skálák is előfordultak, explicit és implicit módon egyaránt. Igyekeztem úgy fogalmazni, hogy utasításaim, kéréseim világosak, könnyen értelmezhetőek legyenek, feltárják az előismereteket, segítsék a véleménynyilvánítást. A kutatás megkönnyítéséhez és a véleménynyilvánításhoz szükséges megértésnyújtáshoz a történetmesélés, azaz a storytelling módszerét használtam. Melynek segítségével szemléletesebbé, elképzelhetőbbé, kézzel foghatóbbá tettem a szülőknek a kérdéseim tárgyát (Gallo, 2016).

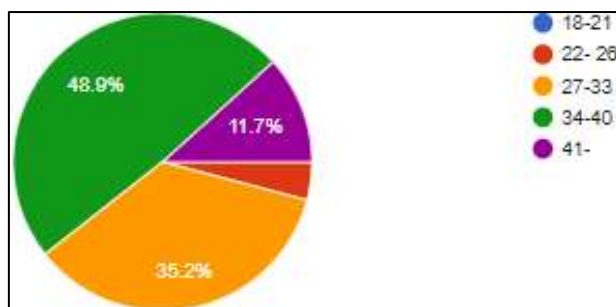
A kutatást elindító kérdések

- (1) Vannak előismereteik a szülőknek a neuropedagógiával kapcsolatban?
- (2) Milyen attitűddel fordulnak eme kibontakozó új tudomány irányába?
- (3) Szívesen íratnák be gyermekeiket neuropedagógiai szellemiségű intézménybe, vagy foglalkozásra?
- (4) Nyitottak lennének, hogy megismerkedjenek ezzel az új tudományterülettel?

(5) Ha lenne egy olyan közösség, ahol az új kutatási eredményeket felhasználva közösen gondolkodnánk a szülők nézőpontjából a gyakorlati hasznosítás lehetőségeiről, szívesen csatlakoznának?

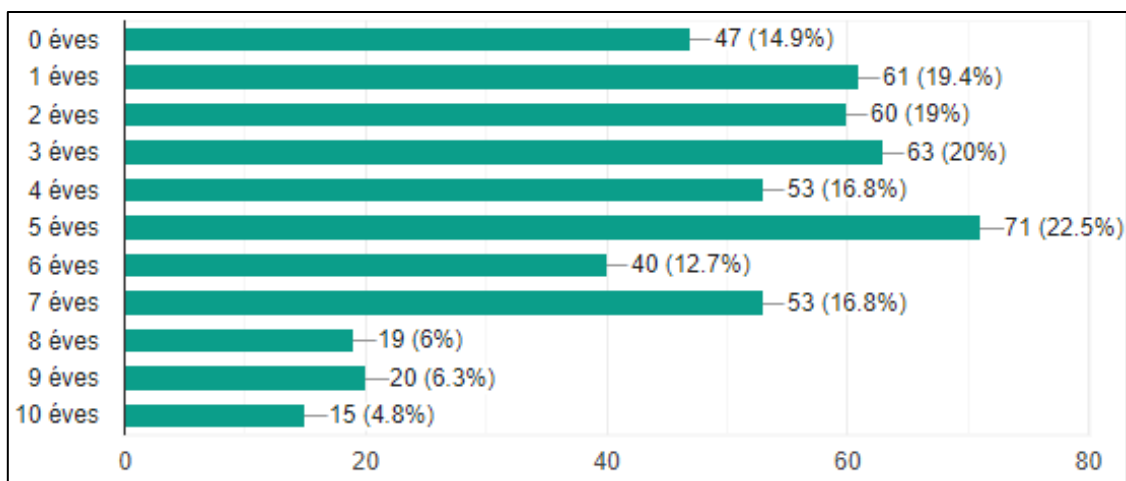
A kutatás eredményeinek bemutatása és elemzése

A vizsgálat kitöltőinek 99,4%-a minimum 22 éves, de többségében 27-40 év közötti hölgy volt (1. sz. ábra).

1. sz. ábra: A válaszadók életkora (N=315)

Amint a 2. számú ábra mutatja, a 0-7 éves gyermekek szülei voltak a legaktívabbak, de a 8-10 éves korosztályt nevelőktől is kaptam információkat.

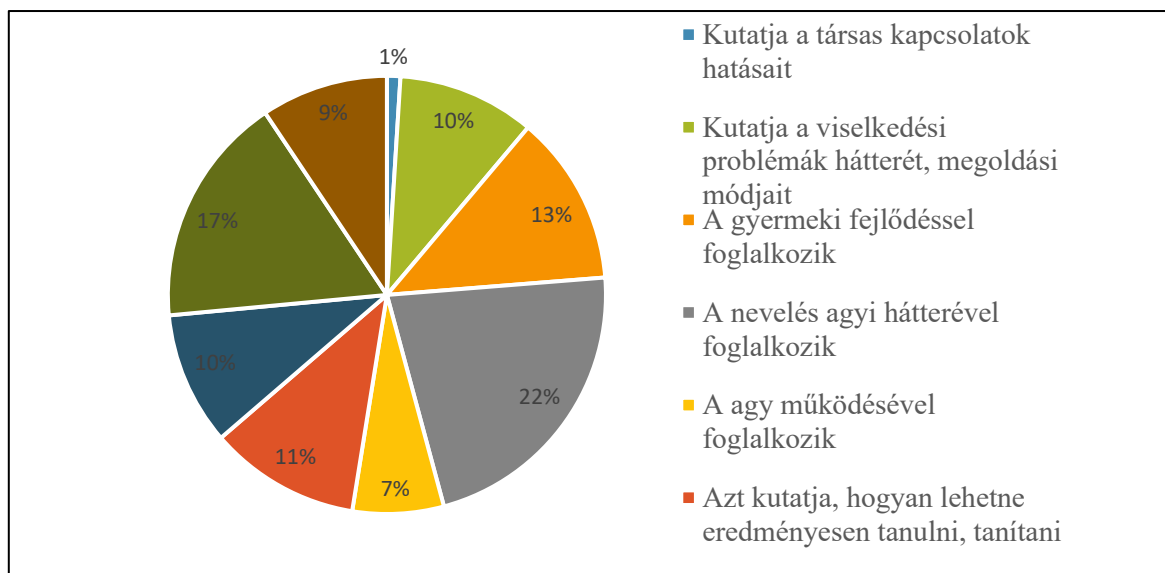
2. sz. ábra: A megkérdezettek gyermekeinek életkora (N=315)

A kérdés jogosultságát a minta ellenőrzése és a reprezentálhatóság miatt tartottam fontosnak. Másrészt összefüggéseket kerestem gyermekek és a szülők életkorából adódó véleménynyilvánítási befolyásoltságra, de lényeges eltéréseket nem találtam.

Válaszadóim 59%-a nem hallott még a neuropedagógiáról, további 17,5%-a nem volt benne bizonyos, találkozott-e már vele. Kíváncsi voltam, hogy a kitöltők további 23,5%-nak milyen információs csatornáról származnak az előismeretei. Félig zárt típusú kérdésemre 60 fő jelentette ki olvasottságát, 46 fő pedig hallott róla. Egy válaszadó kifejtette: a gyermekével már

foglalkozott neuropedagógus, másik kitöltő pedig a szó eredetéből volt le következtetéseket. Csupán 8-an állították, hogy tanultak róla. Feltételezem ők pedagógiai, pszichológiai, orvosi, vagy egyéb, a témával kapcsolatos tanulmányokat, képzéseket folytattak.

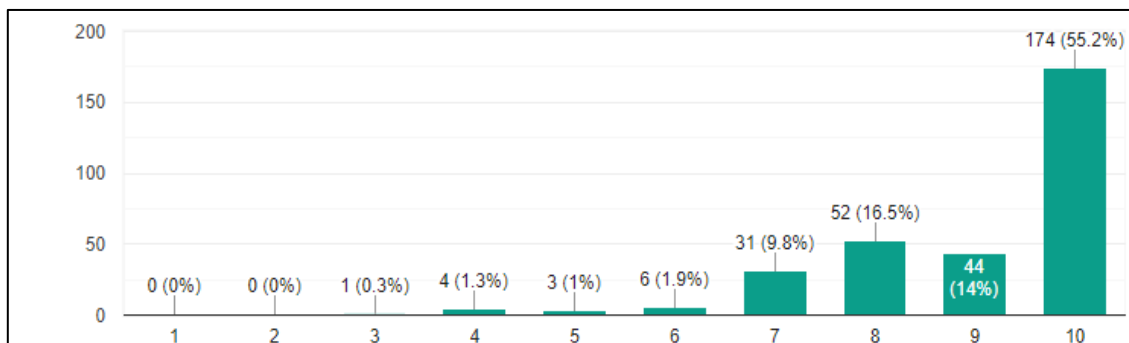
Kíváncsi voltam arra is, hogy mit gondolnak a szülők, szerintük mivel foglalkozhat ez az új tudomány.

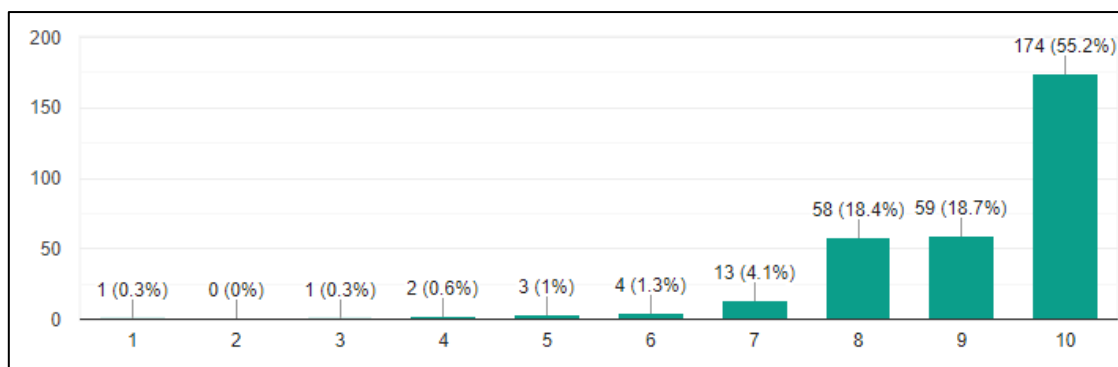
3. sz. ábra: A megkérdezettek véleménye a neuropedagógia tárgyáról (N=315)

Asszociációs vizsgálódásomhoz az állításokat az előzetes szakirodalom elemzésem alapján írtam, melyeket mind igaznak vélek. Mégis csupán hárman jelölték az összes választ. További 3 fő a társas kapcsolatok kutatását nem gondolta igaznak. Akik 2 állításról gondolták úgy, hogy nem foglalkozik vele a neuropedagógia, egyik esetben a társas kapcsolatok tanulmányozását és az agy működését, másik esetben a nevelés agyi háttérét és szintén az agy működését, a harmadik esetenél pedig a társas kapcsolatok vizsgálatát és az agy működésének tanulmányozását hagyták ki. 6 kitöltő jelölt 6 állítást igaznak, a további 300 fő ötnél kevesebb választ adott meg. A legtöbb szavazat a nevelés agyi háttérére vonatkozott, másodikként az idegrendszert, harmadikként a gyermeki fejlődést jelölték, míg a legkevesebb szavazat a társas kapcsolatok vizsgálatára vonatkozóan érkezett. Amikor csupán 1 választ adtak, akkor ez utóbbit kivéve minden állításra legalább egy szavazat érkezett. Közülük 29-en a nevelés agyi háttérét, 23-an az idegrendszert, 14-en pedig az eredményes tanítás, tanulás vizsgálatát jelölték (3. sz. ábra).

A következő részben igyekeztem rövid, könnyen érthető, átfogó képet nyújtani erről a tudományról, szómagyarázattal egybekötve. Majd személyes véleményük megismeréséhez skálázó kérdéseket tettem fel. Minden esetben az 1-es mérőszám képviselte az egyáltalán nem, míg a 10-es a teljes mértékben értéket.

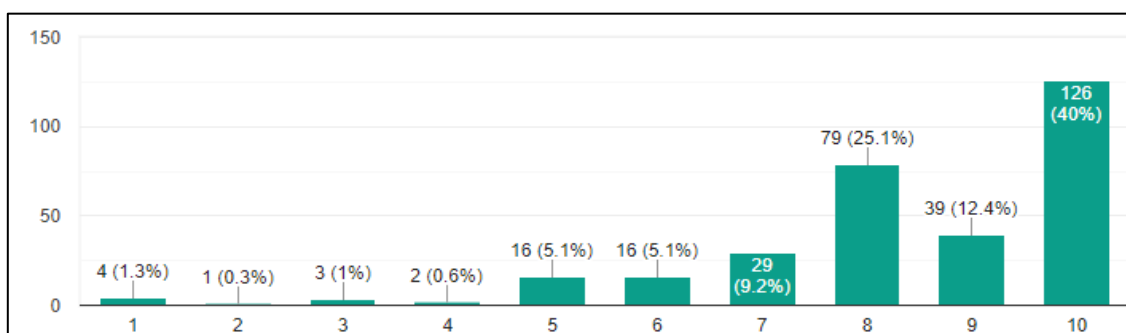

4. sz. ábra: Mennyire tetszett Önnek a neuropedagógia, mint fejlesztési lehetőség? (N=315)

5. sz. ábra: Mennyire találja hasznosnak a neuropedagógiát, mint lehetőséget? (N=315)

Mindkét esetben a válaszadók több mint 55 százalékának teljes mértékben tetszett a lehetőség és ugyanennyire hasznosnak is találta azt (4. és 5. sz. ábra). Amennyiben a 7-9-es eredményt szintén pozitív válaszként értelmezzük, akkor további kicsivel több, mint 40% szintén hasonló véleményről adott tanúbizonyságot. A legalacsonyabb értékelés a 3-as volt, amit 1-1 fő jelölt meg.

6. sz. ábra: Ha az Ön közelében lenne ilyen neuropedagógiai foglalkozás, szívesen beíratná a gyermekét? (N=315)

Kíváncsi voltam arra is, hogy a saját gyermeküket szívesen beíratnák-e ilyen jellegű foglalkozásra. A szülők 40%-a teljesen biztos, hogy kipróbálná és további 46,7% -uk a 7-9-es

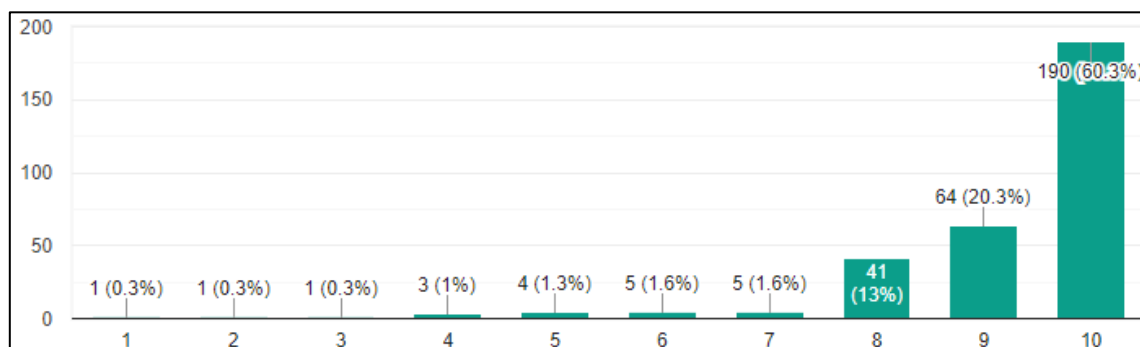
mérőszámokat jelölte, ami számomra a pozitív ráhajlást mutat. Csupán 4 édesanya zárkózna el. (6. sz. ábra)

Következő kérdéssel a miérteket, mögöttes tartalmakat kívántam feltárni. Az egyes mérőszámot jelölők közül ilyen válaszokat kaptam: „*Mert nincs rá szükségük.*”, „*Nem külön foglalkozás keretében tartom hatékonynak, hanem a mindennapi pedagógia részeként, beépítve. Nyilván ha a gyermeknél indokolt, külön foglalkozás is lehet.*” Az én értelmezésemben ez pozitív kicsengésű vélemény, amely jogos gondolatokat fogalmaz meg, hiszen ha a mindennapok során ilyen elvekkkel tudnának a pedagógusok dolgozni a gyermekekkel, az bizonyára jelentős pozitív töltetű változást eredményezne az oktatásügyben. „*Mint szülő, magamat is fejlesztem, hogy segítek a gyermekemnek.*” Ebből arra következtetek, ő maga kíván foglalkozni a gyermeke fejlesztésével, így nem igényel segítséget. A negyedik válaszadó így fogalmazott: „*Mert megint csak új nevet adtunk a gyereknek. Ezekkel a pedagógia, a pedagógiai pszichológia, a fejlesztőpedagógia mindaddig is foglalkozott. Semmi újat nem látok benne. Orvosi kifejezésnek hat, amitől a szülők elájulnak, mert az orvos mégiscsak hozzáértőbb, mint a pedagógus.*” Ezt olvasva úgy éreztem, nem sikerült jól megfogalmaznom és kiemelnem a neuropedagógia lényegét, különlegességét más tudományokhoz képest. Bár a rövidség és a lényegre törőség volt a két fő szempontom, mégis ha újra írnám a kérdőívem, bizonyosan jobban átgondolnám a fogalmazásomat.

30 válaszadó azért szimpatizál az ilyen jellegű foglalkozásokkal, mivel játszva tanulhat, fejlődhet általa a gyermeke. 32-en fejezték ki, hogy szükség lenne rá a családjukban. További 23 szülő nyitott lenne, amennyiben indokolt, szükséges lenne a kisgyermekénél. 12 főt kíváncsivá, érdeklődővé tettek az olvasottak és további 18 kitöltő kifejezte, hogy szeretne még információkat kapni a neuropedagógiáról. 16-an kimondottan értékelték, hogy egy szemléletmódváltásról, új tudományos megközelítésről van szó, amit szükségesnek tartanak. Akadt, aki más tudományokhoz, például a konduktori, gyógypedagógiai eljárásokhoz hasonlította. Volt, aki leírta ellenszenvét a folytonos fejlesztések miatt, és megfogalmazta, hogy a játékban eleget fejlődik a gyermek. Hárman fejezték ki aggodalmukat a pénzügyi vonzat felől, ezért nem tudnak ilyen irányban gondolkodni. Érdeemes lehetett volna megfogalmaznom, hogy csupán az igényre, érdeklődésre voltam kíváncsi. Ez a két válasz pedig a nyitottságról tett tanúbizonyságot a számomra: „*Ha jól tudom, ez a módszer, külföldi "fejlettebb" országokban már ismert (habár a pontos szakkifejezést nem hallottam még), és valószínűleg rengeteget fejlődne a pedagógia nálunk is, ha ismertebb lenne.*” „*Nem zárkóznék el a lehetőség elől, de amíg pontosan nem tudnám miről van szó, milyen tevékenységeket foglal magában, addig dönteni sem tudnék. Én is*

pedagógus vagyok, így minden ilyen újítás érdekel, érdekes lehet, főleg, ha az én munkámat is segíti, vagy esetlegesen a gyermekem fejlődését.”

A következő rész megkezdése előtt kértem a válaszadókat, olvassanak el egy rövid történetet Anna néniről. Fiktív személyként felruháztam olyan attitűddel, hogy neuropedagógia-szemléletű megközelítésben a néphagyományok elemeit aktívan felhasználó komplex fejlesztési lehetőségeket kiaknázza a nevelési módszereiben. Ezzel kívántam elképzelhetőbbé, szemléletesebbé tenni, miszerint a neuropedagógia egy olyan megközelítés, amely elveit bármely pedagógus használhatja a saját szakterületén, úgy, hogy közben az egyéni ötleteit, erősségeit is kibontakoztathatja. Utólag éreztem, hogy sokan a külön foglalkozásokra asszociáltak. Valószínűleg kellett volna még történetet írnom arról, hogy az órai tanításoknál, az óvodai tevékenykedtetésnél hogyan használható fel ez az új tudomány.

7. sz. ábra: Mennyire tetszik Önnek Anna néni munkássága? (N=315)

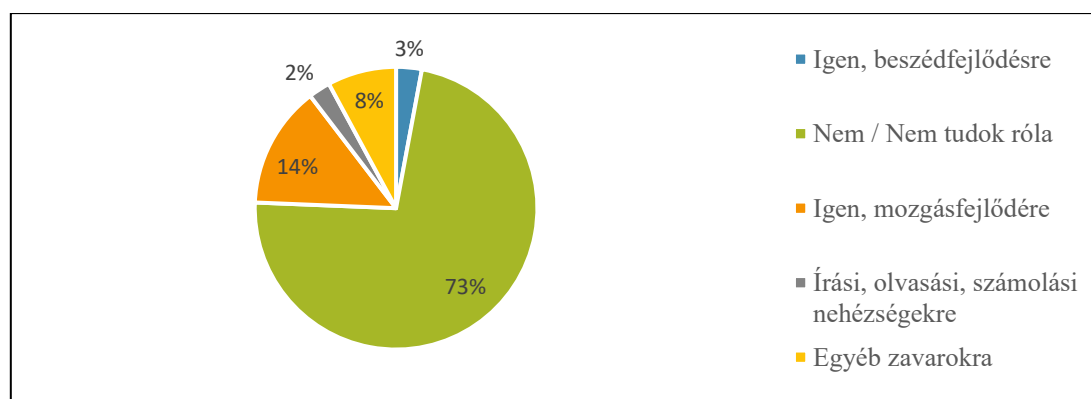
15 válaszadó közül 190-nek egyértelműen és teljes egészében tetszett Anna néni munkássága. További 110 ember erősen szimpatizált a lehetőséggel. 12-en a skála közepét jelölték, 3 fő pedig inkább nemmel válaszolt. Kíváncsi voltam, mennyire találják hasznosnak az Anna néni által nyújtott lehetőséget, melyre közel hasonló válaszokat kaptam, mint az előző diagramnál.

Arra a kérdésre, ha a közelükben elérhető lenne egy ilyen foglalkozás, szívesen beíratnák-e gyermeküket 147 egyértelmű igent kaptam, ami közel fele a kitöltők egészének. Értelmezésem szerint további 135 fő eléggé valószínűnek tartja, 24-en elgondolkodnának rajta, 9-en pedig valószínűleg nem íratnák be. Ez számomra magas igényt mutat a neuropedagógiai megközelítésű tevékenységekkel kapcsolatban.

Következő kérdésemmel a mértéket szerettem volna feltárni. 21-en kiemelték, hogy a néphagyomány őrző megközelítéssel, fejlesztéssel meglehetősen szimpatizálnak. 15-en a személyre szabottságot, a korcsoportnak megfelelő segítség nyújtást emelték ki. Többen említették a játékosságot, a sokrétű fejlesztő tevékenységet, a tanulásban nyújtott támogatást, a gyermekközpontúságot és a módszer újszerűségét, egyediségét pozitívumként. Néhányan

szintén jelezték igényüket a további információkkal kapcsolatban. Illetve természetesen most is akadt, akinek a rászánt idő, pénz miatt kétségei fogalmazódtak meg, vagy egyszerűen úgy gondolja, a gyermekének nincs szüksége minderre. A kapott válaszok közül néhányat említenék: „Úgy érzem, probléma mentesen fejlődő gyermeket nem kell ilyen jellegű foglalkozásokra vinni. Akinek kell, annak viszont szuper.” „Minden pedagógus ezt csinálja (legalábbis elvileg). Ha valamire nem nyomjuk rá a fejlesztés címszót az nem is fejleszt? Kirakat.” „Minden tetszik. Kiemelném, hogy foglalkozásai egyénre szabottak. Jól illeszkednek a gyermek sajátosságaihoz. Tanítja a gyermekeknek a kulturális örökségeinket.”

Arra is rákérdeztem, javasoltak-e a kitöltők gyermekeinek valamilyen fejlesztést az elmúlt időszakban.

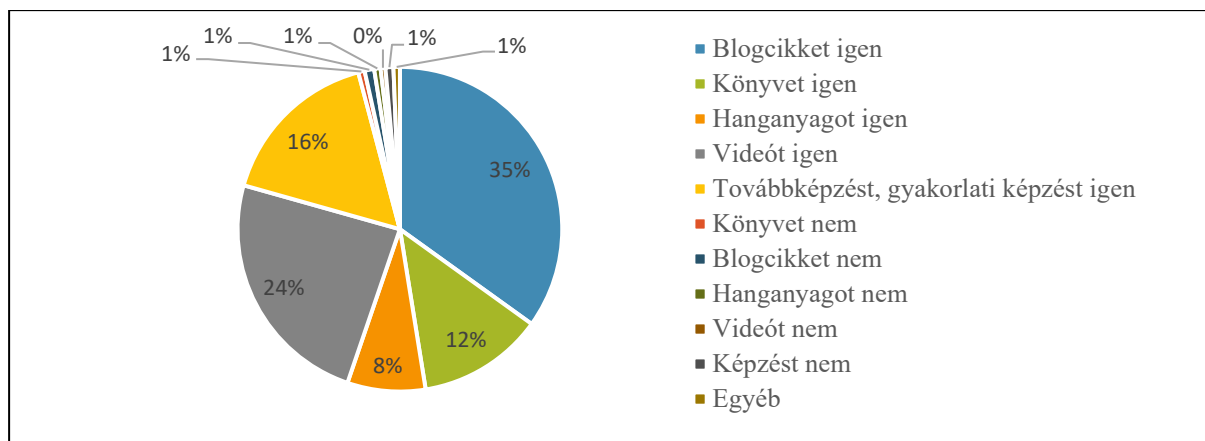

8. sz. ábra: Javasoltak-e fejlesztést az Ön gyermekének az elmúlt időszakban? (N=315)

A legtöbb válaszadó nemmel felelt, de 27%-uk beszámolt valamilyen problémáról, amelyre fejlesztést tanácsoltak a számukra. Ezt azért tartottam fontosnak, hogy lássam, konkrét problémákkal küzdő szülőknek érdekes-e a neuropedagógia, vagy azok is kíváncsiak, akiknél minden rendben van a gyermekük fejlődésével. A legtöbb szülő probléma nélkül is érdeklődő, befogadó.

Következő kérdéseim arra irányultak, ha bölcsődei, óvodai, iskolai nevelés-oktatás során képviselnék a neuropedagógiai szemléletet az intézmények, mennyire érdeklődnének eziránt a szülők. 55,9%-uk határozott orientációt tanúsított, kicsivel több, mint 40%-uk valószínűleg érdeklődne az irányába, 3,5%-uk pedig nemmel válaszolt. A válaszadók 31,1%-a határozottan átgondolná, 56,5%-a valószínűleg megfontolná, 6%-a pedig elutasítaná, hogy ilyen intézménybe írassa gyermekét.

Vizsgálatom végén az érdekelt, mennyire lennének nyitottak a szülők, hogy bővebb tájékoztatást kapjanak a neuropedagógiáról, illetve milyen formában vennék szívesen.

9. sz. ábra: Ha lenne erről a módszerről bővebb tájékoztatás, szívesen venné? (N=315)

Jelentős többségük szeretne bővebben informálódni a neuropedagógiáról, első sorban blogcikként, majd videós anyagként, vagy valamilyen képzés formájában. Így a jövőre tekintve érdemes lehet átgondolni a szülők tájékoztatásával kapcsolatos lehetőségeket, mivel a nyitottság egyértelműen adott. Végül abban az irányban érdeklődtem, ha alakulna egy olyan szülői közösség, csoport - például a Facebookon -, ahol ehhez hasonló témákról tájékozódhatnak, szívesen csatlakoznának-e. Közel a válaszadók 60%-a igennel, kicsit több, mint 35%-uk talánnal, 4,5%-uk pedig nemmel felelt. Ami úgy gondolom, egy ilyen platform létjogosultságára szintén felhívja a figyelmet.

Konklúzió

A szülők számottevő része nem hallott még a neuropedagógiáról, viszont vannak előfeltételezései, következtetéseket vonnak le a szó jelentését, a téma kontextusát illetően. A kitöltők egyharmada már olvasott, vagy hallott a témáról valamilyen formában, ám csupán 6 ember tanult erről az új tudományról. Több ízben választ kaptam induktív és deduktív módon, hogy beíratnák-e ilyen intézménybe, vagy foglalkozásra a gyermekeiket. Többségük nagyon pozitív attitűddel fordult a témám irányába és jelentős százalékuk kifejezte érdeklődését, igényét a további ismeretekre vonatkozóan és szívesen csatlakozna olyan csoporthoz, közösséghez, ahol az új tudományos eredményekről és a neuropedagógiáról lehet tájékozódni, beszélgetni, illetve gondolkodni a hasznosítási lehetőségeiről. Természetesen a későbbiekben érdemes lenne kiegészítő kutatást végezni annak kapcsán, hogy mennyire lennének hajlandóak a szülők befogadni saját nevelési nézeteikben egy paradigmaváltást, megismerni új információkat, módszereket és változtatni a „bevált” gyakorlataikon. Érdemesnek találnám megfontolni, a szülőknek készíteni egy olyan platformot, ahol blogcikkeket, videókat, könyvajánlásokat, vagy könyvből

készített kivonatokat kaphatnának a témával kapcsolatban. Tovább gondolva megfogalmazódott bennem az is, hogy lefordítsuk a szülők nyelvére a tudományos ismereteket, hogy a neuropedagógia legyen minden nevelésben részt vevő számára elérhető, könnyen értelmezhető, a mindennapokba integrálható. Adjon a gyakorlatba is jól használható háttértudást, ötleteket, tippeket, módszereket a szülők számára, a neuropedagógia elvek mentén, ám a szülői szerepekre szabva. Szójátékként NeuroNevelés címmel láttam el ezt az elem táruló jövőképet, melyben ezen elvek elterjesztésén dolgozhatnánk a szülők és ez által sok kisgyermek megsegítésén.

BIBLIOGRÁFIA

- Detre, Zs. (2015). Kreativitás és neuropedagógia. *Képzés és Gyakorlat*. 13. évf. 3–4. sz. pp. 73–85. DOI: [10.17165/TP.2015.3-4.5](https://doi.org/10.17165/TP.2015.3-4.5)
- Farnady-Landerl, V. (2015). *Kisgyermekkor, tanulás, társak*. A kisgyermekkorú személyes- és szociális kompetenciák neuropedagógiai kontextusai. Sopron: Nyugat-magyarországi Egyetem.
- Fodor, V. (2016). *Egy új paradigma: A néptánc fejlesztő hatásai a hagyományok alapján*. Szakdolgozat. Sopron: Nyugat-magyarországi Egyetem.
- Gallo, C. (2016). *Storytelling*. A történetmesélés ereje. Budapest: HVG Kiadó.
- Kissné Zsámboki, R. – Farnady-Landerl, V. (2018). Neuropedagógiai innovációs lehetőségek a neveléstudományi kutatásokban az EMOTIV EPOC+ mobil EEG készülék alkalmazásával. *Képzés és Gyakorlat*. 16. évf. 3. sz. pp. 21–36. DOI: [10.17165/TP.2018.3.3](https://doi.org/10.17165/TP.2018.3.3)
- Kulcsár, Gy. (2009). *Neuropedagógia - Egy új tudomány határán*. [online] <http://www.kiutke-reso.hu/2014/02/kulcsar-gyorgy-neuropedagogia-egy-uj.html> [2020.04.16.]
- Nahalka, I. (2002). *Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben*. Konstruktivizmus és pedagógia. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Pálvölgyi, F. (2014). *Az erkölcsi nevelés új perspektívái*. Az értékközpontú pedagógia szerepe és feladatai korunk plurális társadalmában, (pp. 147–179). Budapest: L'Harmattan Kiadó.
- Schiller, P. (2010). Early brain development research review and update. *Exchange*, 2010. Noember/December. [online] <https://www.childcareexchange.com/library/5019626.pdf> [2020.10.20.]
- Varga, L. (2015). Új tudomány születőben: kisgyermekkorú neuropedagógia. In: *I. Nemzetközi Kisgyermeknevelési Konferencia*. Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, pp. 151–161.

Varga, L. – Detre, Zs. – Farnady-Landerl, V. (2015). A kisgyermekkor neuropedagógiai értelmezése. *IX. Képzés és Gyakorlat Nemzetközi Neveléstudományi Konferencia Nevelés és tudomány, neveléstudomány a 21. században tanulmánykötet* Kaposvár, pp. 62–83.

Varga, L. – Farnady-Landerl, V. (2018). Új fejezet a konstruktivista pedagógiában: a neuropedagógia *In: Az iskolai sikeresség pedagógiai-pszichológiai háttere*. Eger: Eszterházy Károly Egyetem Líceum Kiadó, pp. 81–88.

Wikiszótár [online] <https://wikiszotar.hu/ertelmezo-szotar> [2020.04.20.]

VIRÁG FODOR

YOUNG CHILDREN'S PARENTS' INTEREST IN AND AROUND GYŐR IN NEUROPEDAGOGY

Neuropedagogy may be one, if perhaps not the most important stage in the current history of pedagogy, as this children-centred science seeks to shape pedagogical practice based on the latest brain research findings, helping both educators and students. In my online empirical research with 315 participants, I aimed to reveal the prior knowledge and attitudes of parents with small children towards this unfolding paradigm. Most of them positively expressed their interest, showing a need for further and more extensive knowledge. A significant part of the research participants would enrol their child in an institution or class with the aforementioned orientation. Based on my findings openness is clearly visible, therefore, it would be worthwhile to translate scientific knowledge into the “parents’ language” so that neuropedagogy could be accessed, easily interpreted and integrated into the everyday lives of those involved in education.